

MAAPALLON YSTÄVÄT

Kestävän kehityksen materiaalipaketti

MAAPALLON YSTÄVÄT

-kestävän kehityksen materiaalipaketti

Olemme iloisia, että olet löytänyt Maapallon ystävät -materiaalipaketin pariin! Tämä materiaalipaketti on suunniteltu tukemaan kestävän kehityksen opettamista ja tekemään siitä konkreettinen osa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkea. Materiaalipaketin monipuoliset ja lapsilähtöiset tehtävät tarjoavat innostavan tavan tutustua kaikkiin kestävän kehityksen tavoitteisiin (YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelma).

Materiaalipaketti sisältää 17 tehtävää ja julisteen, johon voitte merkitä suoritettavat tehtävät tarroilla. Juliste toimii muistutuksena kestävän elämäntavan tärkeydestä. Tehtävät voi tehdä vapaassa järjestyksessä, mutta tehtävä 1 on tarkoitus tehdä ensimmäisenä ja tehtävä 17 viimeisenä.

Osaan tehtävistä kuuluu lapsille jaettava tehtäväpaperi tai muu erillinen opetusmateriaali, joka on merkitty paperiliittimen kuvalla tehtävän ohjeiden yhteydessä. Tiimalasin kuva (1–3 kpl) puolestaan auttaa arvioimaan tehtävän kestoa. Kaikki tehtävät ja niihin kuuluvat liitteet löytyvät myös Interpedian verkkosivuilta globaalikasvatuksen materiaalipankista.

Tehtävien avulla lapset oppivat ymmärtämään omaa rooliaan globaalissa maailmassa sekä vaikutusmahdollisuuksiaan kestävän kehityksen edistäjinä. Tehtävät kannustavat lapsia välittämään toisistaan ja ympäristöstään sekä kasvamaan aktiivisiksi maailmankansalaisiksi – todelliseksi maapallon ystäviksi!

Toivomme, että materiaalipaketti inspiroi sinua ja lapsia edistämään kestävä elämäntapaa yhdessä. Kiitos, että olet mukana kasvattamassa tulevaisuuden maailmankansalaisia! Pieni teko kerrallaan, voimme muuttaa maailmaa!

Ystävällisin terveisin, Maija ja Jenni Interpedialta

 interpedia

 Tuettu Suomen kehitysyhteistyövaroin

Viinkki:

Käyttäkää tehtäväpaperien kääntöpuolet piirustuspaperina ja kierrättäkää ne sen jälkeen!

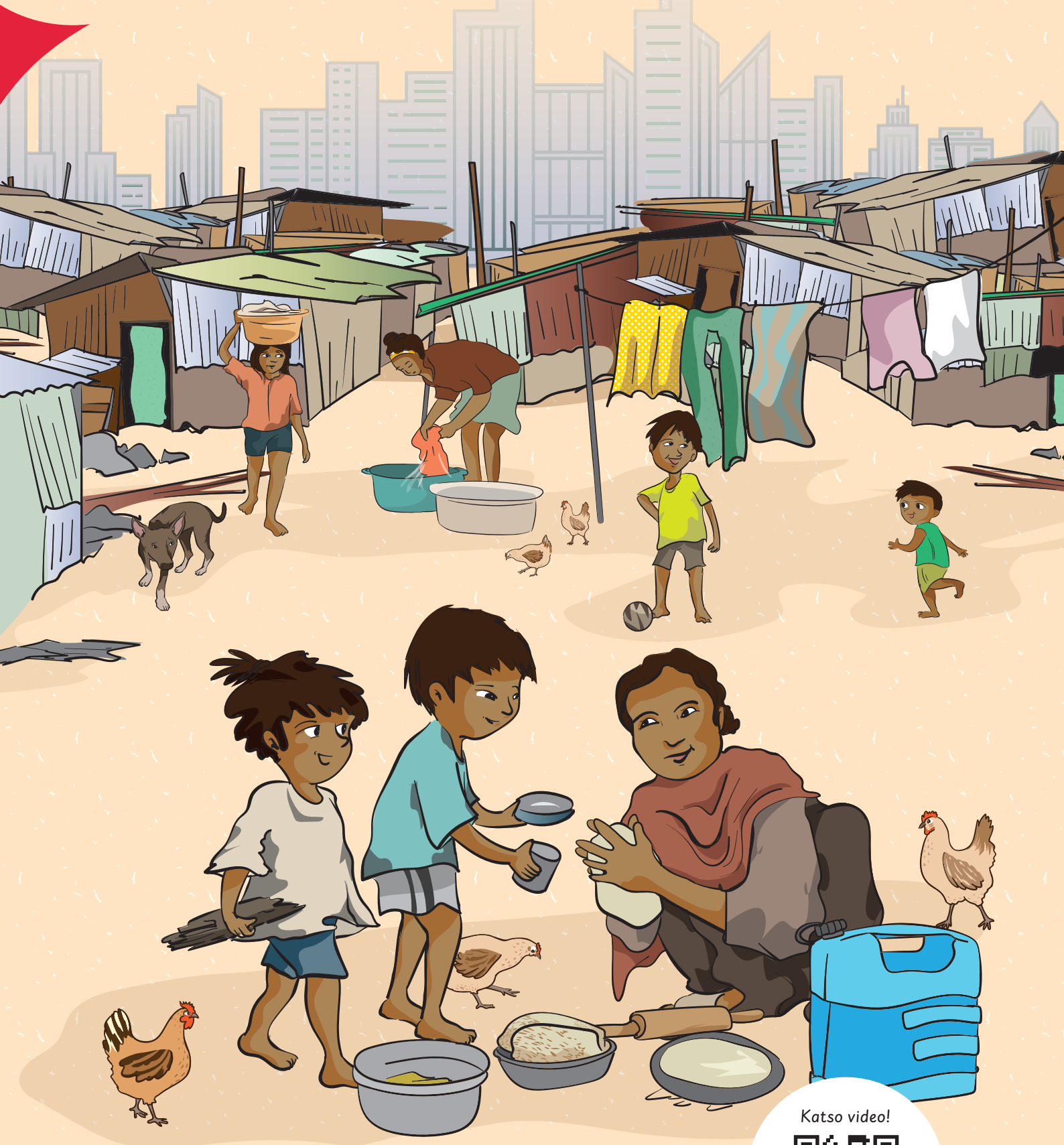
KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

1 EI KÖYHYTTÄ

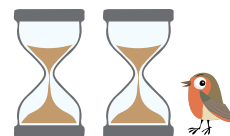
1. EI KÖYHYTTÄ

Katso video!

TEHTÄVÄ 1

EI KÖYHYTTÄ

1 **KÖYHYTTÄ**

Poistaa köyhyys sen kaikissa muodoissa kaikkialta.

Ohjeet:

- Tämä tehtävä on tarkoitus tehdä ensimmäisenä ja se johdattaa kestävän kehityksen tavoitteiden pariin.
- Kiinnittäkää materiaalipakettiin kuuluva juliste seinälle ja tutkikaa sitä yhdessä.
- Kerro lapsille, että pääsette tekemään erilaisia hauskoja tehtäviä, joiden avulla opitte toimimaan maapallon ystävinä.
- Katsokaa seuraavaksi video, joka löytyy viereisen sivun QR-koodista tai Interpedian YouTube-kanavalta.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla videon katsomisen jälkeen.

Pohdittavaa:

- Mihin kaikkeen rahaa tarvitaan?
- Mitä asioita jokainen ihminen tarvitsee voidakseen hyvin?
 - Miettikää perustarpeita, kuten fyysisiä, henkisiä ja sosiaalisia tarpeita.
- Miltä tuntuisi, jos ei olisi varaa mennä kouluun tai käydä harrastuksissa?
 - Köyhyys rajoittaa mahdollisuuksia osallistua sosiaalisiin tapahtumiin ja voi heikentää tunnetta yhteisöön tai ryhmään kuulumisesta.
- Miten me voisimme auttaa ihmisiä, joilla ei ole kaikkea mitä he tarvitsevat?
 - Voitte miettiä esimerkkejä, miten auttaa ihmisiä lähialueilla tai globaalisti.

Vinkki:

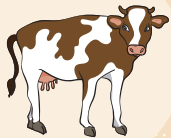
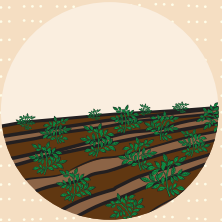
Järjestetäänkö sinun alueellasi jokin keräys tai tapahtuma, jolla tuetaan apua tarvitsevia?

2. EI NÄLKÄÄ

1. Yhdistä ruoka-aine ja alkuperä.

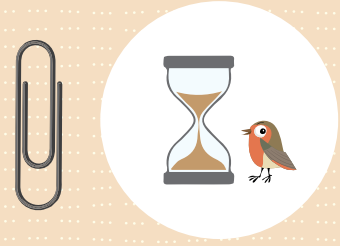

2. Mitä söit tänään aamupalaksi? Piirrä.
Pohtikaa yhdessä, mistä syömänne ruoka tulee.

A large empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing or writing.

TEHTÄVÄ 2

EI NÄLKÄÄ

2 EI NÄLKÄÄ

Poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestäväää maataloutta.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi kyniä.
- Ohjeista lapsia yhdistämään ruoka-aine ja alkuperä ohjeiden mukaisesti.
- Sen jälkeen lapset piirtävät syömänsä aamupalan tehtävälaatikkoon.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla tehtävän tekemisen yhteydessä.
- "Muista"-osiosta löydät tärkeitä näkökulmia keskusteluun.

Pohdittavaa:

- Mistä ruoka tulee? Valitkaa esimerkkejä tehtäväpaperista tai keksikää omia ja tutkikaa, minkä vaiheiden kautta ruoka päätyy lautaselle.
- Mitä tapahtuu ruoalle, joka jää syömättä? Miten voimme välttää ruoan heittämistä roskiin?
- Miltä nälkä tuntuu? Millainen olo on nälkäisenä?

Muista:

- Maailmassa on paljon ihmisiä, jotka eivät saa tarpeeksi ruokaa tai se ei ole riittävän monipuolista ja ravitsevaa.
- Nälkä ja aliravitsemus vaikuttavat mm. keskittymiskykyyn ja oppimiseen, vastustuskykyyn ja terveydentilaan, fyysiseen ja psyykkiseen kehitykseen sekä jaksamiseen.
- Jopa neljäsosa maailman ruoasta ei tule syödyksi hävikin takia. Ruokahävikkiä syntyy koko ruokaketjussa: tuotannossa, kuljetuksessa, kaupoissa, ravintoloissa ja kotitalouksissa. Se on merkittävä ongelma, koska se kuluttaa turhaan luonnonvaroja, lisää päästöjä ja aiheuttaa taloudellisia tappioita.

3. TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

Hyvän olon kehorentoutus

Hengitä nenän kautta syvään sisään ja puhalla ilma hitaasti suun kautta ulos. Hengitä vielä uudelleen sisään ja puhalla ilma ulos. Voit nyt sulkea silmäsi, jos tahdot.

Aloitetaan varpaista. Pystytkö tuntemaan kaikki kymmenen varvastasi? Voit heilutella varpaita kevyesti ja miettiä, miltä varpaissa tuntuu. Tuntuvatko ne kenties kylmiltä tai lämpimiltä?

Sitten liikutaan ylös jalkoja pitkin. Tunne, kuinka painavilta jalkasi tuntuvat lattiaa tai alustaa vasten.

Kiinnitä seuraavaksi huomio vatsaasi. Huomaatko, kuinka se täyttyy kuin ilmapallo hengittäessäsi sisään? Voit laittaa kätesi kevyesti vatsan päälle tunteaksesi, kuinka vatsa liikkuu ylös ja alas hengityksen mukana.

Seuraavaksi siirrytään ylöspäin; selkään, hartioihin ja niskaan. Tuntuvatko ne rennoilta vai jännittyneiltä?

Kiinnitä huomio käsiisi. Ensin käsivarsiin, sitten kyynärpäihin, ranteisiin ja lopulta sormiin asti. Pystytkö tuntemaan kaikki kymmenen sormeasi erikseen? Voit heilutella sormiasi kevyesti.

Seuraavaksi kiinnitä huomio kasvohiisi. Anna leuan, poskien ja otsan rentoutua. Voit antaa huuliesi kääntyä hymyyn, jos se tuntuu sinusta mukavalta.

Hengitä vielä kerran syvään sisään nenän kautta ja puhalla ilma suun kautta ulos. Voit lempeästi herätellä kehoa liikuttelemalla sormia ja varpaita, käsiä ja jalkoja.

Kun olet valmis, voit avata silmäsi hitaasti.

Miltä kehossasi tuntuu nyt?
Tuntuuko mielesi rauhalliselta?

Vai oletko saanut uutta
energiaa päivään?

TEHTÄVÄ 3

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.

Ohjeet:

- Kerääntykää rauhalliseen paikkaan. Asettukaa mukavaan asentoon esimerkiksi lattialle tyynyjen tai maton päälle. Meditaatioharjoituksen voi tehdä joko istualtaan tai makuuasennossa. Harjoituksen voi toteuttaa myös alkurentouksena päivälevon yhteydessä.
- Kerro lapsille, että harjoituksen tarkoituksena on saada rento ja rauhallinen olo sekä opetella tunnistamaan omia tunteita. Voit kertoa lapsille, että ajatusten harhailu on normaalia.
- Kun huomaa ajatusten harhailevan, voi yrittää palauttaa mielen takaisin harjoitukseen keskittymällä omaan hengitykseen tai ohjaajan puheeseen.
- Aloita meditaatioharjoitus, kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen ja rauhoittuneet. Lue harjoitus lapsille rauhallisella äänellä ja tahdilla.
- Meditaatioharjoituksen jälkeen keskustelkaa hyvinvoinnista "Pohdittavaa"-osion avulla.
- Harjoitusta voi tehdä säännöllisesti. Meditaatio voi auttaa muun muassa keskittymään ja nukkumaan paremmin sekä tunnistamaan ja säätämään tunteita. Meditaation hyödyt tulevat parhaiten esiin pitkäaikaisen ja säännöllisen harjoituksen kautta.

Pohdittavaa:

- Millaisia tunteita ja ajatuksia harjoitus herätti? Voit kertoa, että kaikenlaiset harjoituksen aikana nousseet tunteet ja ajatukset ovat sallittuja.
- Millaisista asioista tulee hyvä olo ja mieli? Voitte keskustella myös muista hyvinvointiin liittyvistä asioista, kuten liikunnasta, unesta, ruokatottumuksista ja sosiaalisista suhteista.

Vinkki:

Jos ryhmässä on lapsia, joille kehonosien nimet eivät ole tuttuja, käykää ne yhdessä läpi ennen harjoitusta. Sanaston tunteminen helpottaa harjoitukseen keskittymistä.

4. HYVÄ KOULUTUS

NORSUNLUURANNIKKO

Bonjour! Minä olen Akissi ja asun Norsunluurannikolla. Koulussani opetuskielenä on ranska, mutta äidinkieleni on baoulé, jota puhun kotona perheeni kanssa.

AFGANISTAN

ب ش ح خ
ک ی غ

Salaam aleikum! Nimeni on Nahida ja asun Afganistanissa. Tänään harjoittelemme aakkosten kirjoittamista äidinkielläni darilla. Tykkään koulusta tosi paljon, ja minua harmittaa, että nykyään tytöt saavat käydä koulua maassani vain 12-vuotiaaksi asti.

AUSTRALIA

Hello! Olen William ja asun Australiassa. Hyvällä säällä syömme yleensä lounaan ulkona. Tänään isä pakkasi minulle mukaan voileivän, kurkkutikkuja, banaanin ja vesipullon.

BRASILIA

Olá! Nimeni on Cristiano ja asun pienessä maaseutukylässä Brasiliassa. Koulumatkaani kuluu joka aamu melkein kaksi tuntia bussilla ja kävellen.

TEHTÄVÄ 4

HYVÄ KOULUTUS

Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet.

Vinkki:

Voitte etsiä lisää tietoa eri maista ja niiden koulujärjestelmistä internetistä.

Ohjeet:

- Tavoitteena on auttaa lapsia ymmärtämään, että kaikilla maailman lapsilla on oikeus koulutukseen, mutta kaikilla ei ole siihen samanlaisia mahdollisuuksia. Tehtävässä tutustutaan koululaisten elämään Australiassa, Afganistanissa, Norsunluurannikolla ja Brasiliassa.
- Tehtävän tekemistä varten tarvitsette maailmankartan (paperinen tai digitaalinen).
- Näytä lapsille tehtävän kuvaa ja lue heille lasten tarinat yksi kerrallaan. Katsokaa kartasta jokaisen tarinan kohdalla, missä kyseinen maa sijaitsee.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa" -osion avulla tehtävän tekemisen yhteydessä.

Pohdittavaa:

- Miksi koulutus ja oppiminen ovat tärkeitä? Mitä tärkeitä tietoja ja taitoja koulussa opitaan?
- Keskustelkaa eri maiden tarinoista. Mitä niistä jäi erityisesti mieleen?
- Mitä yhteistä ja erilaista huomasitte Suomen kouluihin verrattuna?

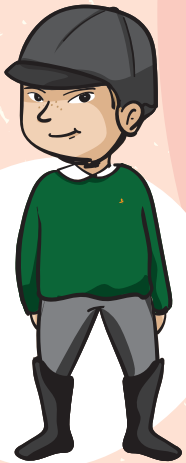
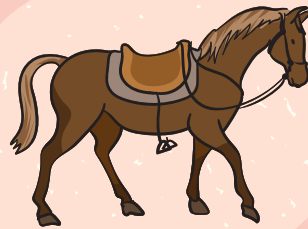
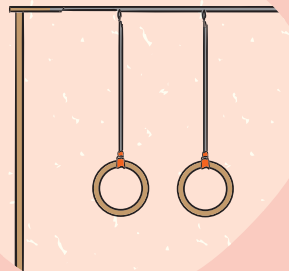
Tietoisku:

- **Australia:** Koulut ovat yleensä hyvin varusteltuja ja niissä on isoja piha-alueita leikkejä varten. Lapset käyttävät koulupukua ja lounas tuodaan kotoa.
- **Norsunluurannikko:** Koulut ovat usein yksinkertaisia ja pieniä rakennuksia eikä niissä ole aina sähköä. Luokkakoot ovat suuria ja opetusmateriaaleista ja koulutarvikkeista voi olla pulaa.
- **Brasilia:** Koulujen välillä on suuria eroja: suurkaupunkien kouluissa on usein paljon resursseja, mutta maaseudulla ja köyhemmillä alueilla koulut voivat olla pieniä ja vaatimattomia.
- **Afganistan:** Koulut ovat usein ulkona tai väliaikaisissa rakennuksissa, kuten isoissa teltoissa. Joissakin kouluissa oppilaat istuvat matolla, koska penkkejä tai pöytiä ei ole. Koulunkäynti voi olla vaikeaa, sillä jotkut alueet ovat vaarallisia ja koulumatkat pitkiä. Tyttöjen oikeuksia koulutukseen on rajoitettu.

5. SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

Yhdistä harrastus ja
oikea henkilö viivalla.

TEHTÄVÄ 5

SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

5 SUKUPUOLTEN
TASA-ARVO

Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi kyniä.
- Ohjeista lapsia yhdistämään henkilö ja hänelle sopiva harrastus tehtäväpaperin ohjeiden mukaisesti.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla tehtävän tekemisen yhteydessä.

Pohdittavaa:

- Kaikki ovat samanarvoisia sukupuolesta riippumatta.
- Tytöt ja pojat voivat harrastaa samoja asioita ja tykätä samoista asioista.
- Voitte keskustella sukupuoleen liittyvistä stereotyyppioista, kuten väreistä, harrastuksista ja ammateista. Muistuta, että kaikilla on oikeus omaan mielipiteeseen ja sen ilmaisemiseen eikä ketään saa kiusata tai syrjiä sen takia. Vaikka oikeus omaan mielipiteeseen on tärkeä, on muistettava, ettei ketään saa loukata tarkoituksella.
- Suomessa sukupuolten tasa-arvo toteutuu paremmin kuin monissa muissa maissa, mutta työstettävää on edelleen.

Vinkki:

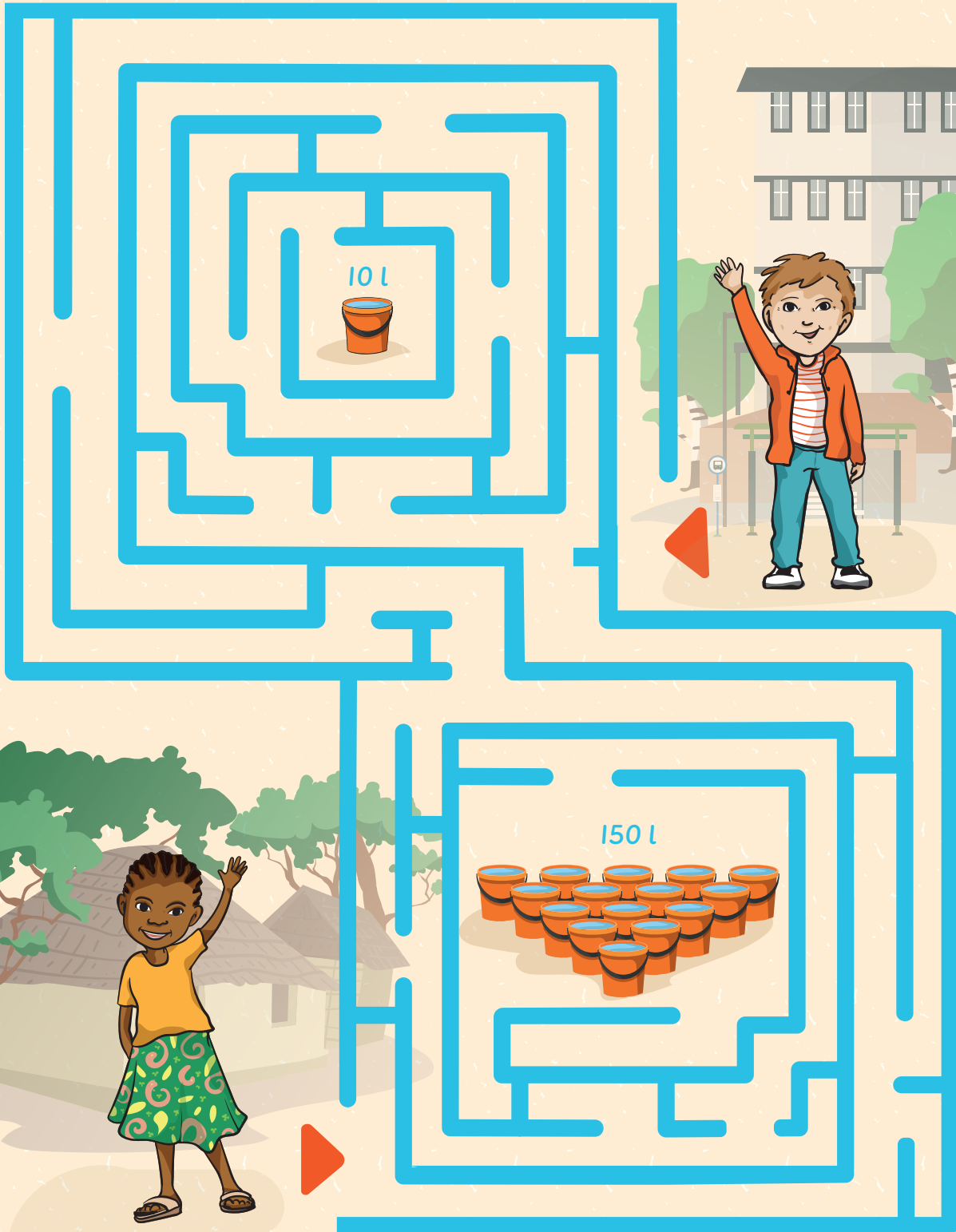

Tehtävä sopii hyvin kansainväliseen tyttöjen päivään, jota vietetään maailmanlaajuisesti 11.10. Päivän tavoitteena on vahvistaa tyttöjen oikeuksia ja tuoda esiin haasteita, joita tytöt kohtaavat sukupuolensa takia (esim. opiskelu, työ, kotityöt ja lastenhoito).

6. PUHDAS VESI JA SANITAATIO

Auta suomalainen Lauri ja tansanialainen Subira labyrintin läpi ja selvitä, kuinka paljon vettä he käyttävät päivässä.

TEHTÄVÄ 6

PUHDAS VESI JA SANITAATIO

6 PUHDAS VESI
JA SANITAATIO

Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi kyniä. Tehtävän voi tehdä yhdellä värillä, mutta kahden eri värin käyttö selkeyttää tehtävän tekemistä (yksi väri Laurille ja toinen Subiralle).
- Ohjeista lapsia kulkemaan vesilabyrintin läpi tehtäväpaperin ohjeiden mukaisesti.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla tehtävän tekemisen yhteydessä.
- "Muista"-osiosta löydät tärkeitä näkökulmia keskusteluun.
- Voit havainnollistaa lapsille veden määrää esimerkiksi maitotölkin avulla.

Pohdittavaa:

- Mitä haasteita puhtaan veden puute aiheuttaa? Miettikää asiaa Subiran näkökulmasta.
- Esimerkkejä vedenkulutuksesta:
 - 10 min. suihku 120 litraa
 - Vessanpöntön vetäminen 2–6 litraa/kerta
 - Astianpesukone n. 10 litraa/kerta
 - Pyykinpesukone n. 60 litraa/kerta
 - Lisäksi juomavesi, käsienpesu, ruoanlaitto, maatalous, teollisuus jne.
- Mitä voisit tehdä säästääksesi vettä kotona tai päiväkodissa/esikoulussa?

Muista:

- Vedenkulutus vaihtelee eri puolilla maailmaa. Suomessa kaikilla on käytettävissä puhdasta vettä ja kulutus on suurta, mutta esimerkiksi Tansanian maaseudulla vedestä voi olla pulaa ja vettä voi joutua hakemaan pitkän matkan päästä.
- Kaikki kehittyvissä maissa asuvat ihmiset eivät ole köyhiä: osa on hyvin toimeentulevia ja heillä on riittävästi puhdasta juoksevaa vettä.
- Kaikki vesi ei ole juomakelpoista, vaikka se näyttäisi puhtaalta. Pilaantuneen veden juomisesta voi sairastua. Esimerkiksi mökillä järivedellä voi peseytyä, mutta sitä ei voi juoda. Monissa maissa hanavesi ei ole juomakelpoista, mutta sitä voi käyttää esimerkiksi peseytymiseen ja pyykinpesuun.

7. EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA

TEHTÄVÄ 7

EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA

Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille.

ENERGIAPELI

Soveltuu parhaiten:
2–5 pelaajalle + ohjaaja

Tarvitset lisäksi:
nopan ja pelinappuloita

Ohjeet:

- **Pelin tavoitteena** on oppia uusiutuvista ja uusiutumattomista energianlähteistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Peli kannustaa miettimään, mihin kaikkeen energiaa kuluu ja miten sen kulutukseen voisi vaikuttaa.
- **Pelivalmistelut:** Aseta pelilauta pöydälle. Jokainen pelaaja asettaa pelinappulansa oikean alakulman lähtöruutuun.
- **Pelin kulku:** Jokainen pelaaja heittää vuorollaan noppaa ja siirtää pelinappulaansa eteenpäin pelilaudalla niin monta ruutua kuin noppa osoittaa. Jos pelaaja saapuu ruutuun, josta lähtevät punaiset tikapuut ylöspäin, hän saa siirtyä suoraan siihen ruutuun, johon tikapuut johtavat. Jos pelaaja saapuu ruutuun, josta lähtee sininen liukumäki alaspäin, hän joutuu palaamaan siihen ruutuun, johon liukumäki päättyy. (Mikäli pelaaja saapuu ruutuun, jonka päältä tikapuut/liukumäki kulkevat, mutta tikapuiden/liukumäen kumpikaan pää ei pääty kyseiseen ruutuun, ei tapahdu mitään.) Pelin voittaa se, joka saapuu ensimmäisenä maaliin.

- **Vihreät ruudut** (uusiutuva energia) nopeuttavat pelissä etenemistä:
 - **5:** Biopolttoainetta valmistetaan kasveista (esim. maissi ja sokeriruoko) sekä jätteistä ja tähteistä esimerkiksi autojen polttoaineeksi. Se on paljon tavallista bensiiniä ympäristöystävällisempi vaihtoehto.
 - **16:** Pyöräily on ympäristöystävällinen ja hauska tapa liikkua! Valitse pyörä auton sijaan lyhyille matkoille.
 - **22:** Aurinkovoimaa tuotetaan muuttamalla auringon säteilyenergiaa sähköksi aurinkopaneelien (kuvassa) avulla. Aurinkoenergia on uusiutuva energianlähde, jota on saatavilla kaikkialla maailmassa.
 - **39:** Tuulivoima on uusiutuva energiamuoto. Sitä tuotetaan muuttamalla tuulen liike-energia sähköksi tuuliturbiinien (kuvassa) avulla. Tuulisähköä tuotetaan eniten talvella, kun on tuulisinta.
 - **44:** Vesivoimalaitoksissa tuotetaan sähköä virtaavan veden avulla. Vesivoima on uusiutuva energiamuoto, eikä sen tuotannosta aiheudu päästöjä.
 - **52:** Juna on ympäristöystävällinen kulkumuoto. Suomessa lähes kaikki junat kulkevat sähköllä, joka on tuotettu vesivoimalla, eli uusiutuvalla energialla.

- **Siniset ruudut** (uusiutumaton energia) hidastavat pelissä etenemistä:
 - **19:** Lentokoneet käyttävät pääasiassa fossiilisia polttoaineita, jotka ovat haitallisia ympäristölle. On kehitetty myös uusiutuvia polttoaineita, jotka valmistetaan kasviöljyistä ja maatalousjätteistä. Niiden käyttöä pyritään lisäämään tulevaisuudessa sekä löytämään uusia energianlähteitä.
 - **30:** Öljynporauslautan voi nähdä merellä poraamassa raakaöljyä merenpohjasta. Öljyä käytetään esimerkiksi erilaisten koneiden polttoaineena, lämmityksessä ja muovin valmistuksessa. Muovi valmistetaan öljystä, joka on fossiilinen polttoaine (uusiutumaton luonnonvara), ja siksi sen kierrättäminen on erittäin tärkeää. Muovia voi kierrättää jopa 10 kertaa.
 - **48:** Bensiini valmistetaan maanpohjasta poratusta öljystä ja sitä käytetään esimerkiksi autojen ja ruohonleikkureiden polttoaineena. Bensiinin käyttö on haitallista maapallolle, mutta onneksi nykyään monet autot kulkevat uusiutuvalla energialla, kuten sähköllä tai biopolttoaineilla.
 - **58:** Tehtaissa valmistetaan esimerkiksi paperia ja metallia. Niiden tuottamiseen tarvitaan paljon energiaa, mikä aiheuttaa paljon päästöjä ympäristöön. Päästöt lämmittävät ilmastoa ja heikentävät maapallon hyvinvointia.

Mitä sinulle jäi pelistä mieleen?
Mitä keinoja keksitte yhdessä energian säästämiseksi?

8. IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

AMMATTIBINGO

Kaakaonviljelijä

Ompelija

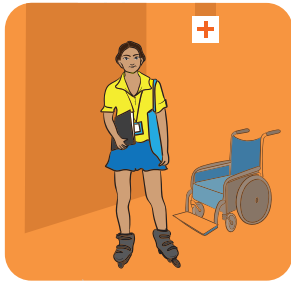
Teatterinäyttelijä

Lentäjä

Jäteauton kuljettaja

Lähihoitaja

Sushikokki

Pankkivirkailija

Opettaja

Pelisuunnittelija

Rakennustyöläinen

Kampaaja

Jalkapalloilija

Hotelli siivoja

Mattokauppias

Radiojuontaja

TEHTÄVÄ 8

IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

Edistää kaikkia koskevaa kestäväää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

Ohjeet:

- Sekoita ammattikortit (16 kpl) ja järjestä ne pinoon.
- Jaa lapset pareihin tai pieniin ryhmiin (max. 5 ryhmää) siten, että jokainen ryhmä saa erilaisen bingoalustan. Tarvitsette lisäksi kyniä.
- Kerro lapsille, että pelin päämääränä on saada bingoalustasta rivi täyteen (4 ruutua).
- Rivi voi olla vaaka-, pysty- tai vinorivi. Voittaja on se, joka saa ensimmäisenä rivin täyteen ja huutaa "Bingo!".
- Nosta pinosta yksi ammattikortti kerrallaan ja näytä se lapsille. Lue ääneen ammatin kuvaus ja maa kortin toiselta puolelta.
- Pyydä lapsia etsimään kuva kyseisestä ammatista omasta bingoalustastaan ja piirtämään ruksi sen päälle.
- Jatkaa peliä, kunnes joku ryhmä saa rivin täyteen. Voitte halutessanne jatkaa peliä ja katsoa, mikä ryhmä saa eniten bingorivejä.

Pohdittavaa:

- Miltä maailma näyttäisi, jos eri ammattien työntekijöitä ei olisi? Keksikää esimerkkejä eri ammateista ja niiden tärkeydestä.
- Mitkä asiat vaikuttavat työntekijän hyvinvointiin? Keskustelkaa esimerkiksi työajoista, turvallisuudesta, palkasta, työn mielekkyydestä ja työmatkasta.
- Miten voimme olla ystävällisiä ja kunnioittavia kaikkia heitä kohtaan, jotka tekevät työtä meitä varten?

Mikä ammatti sinua kiinnostaa eniten ja miksi?

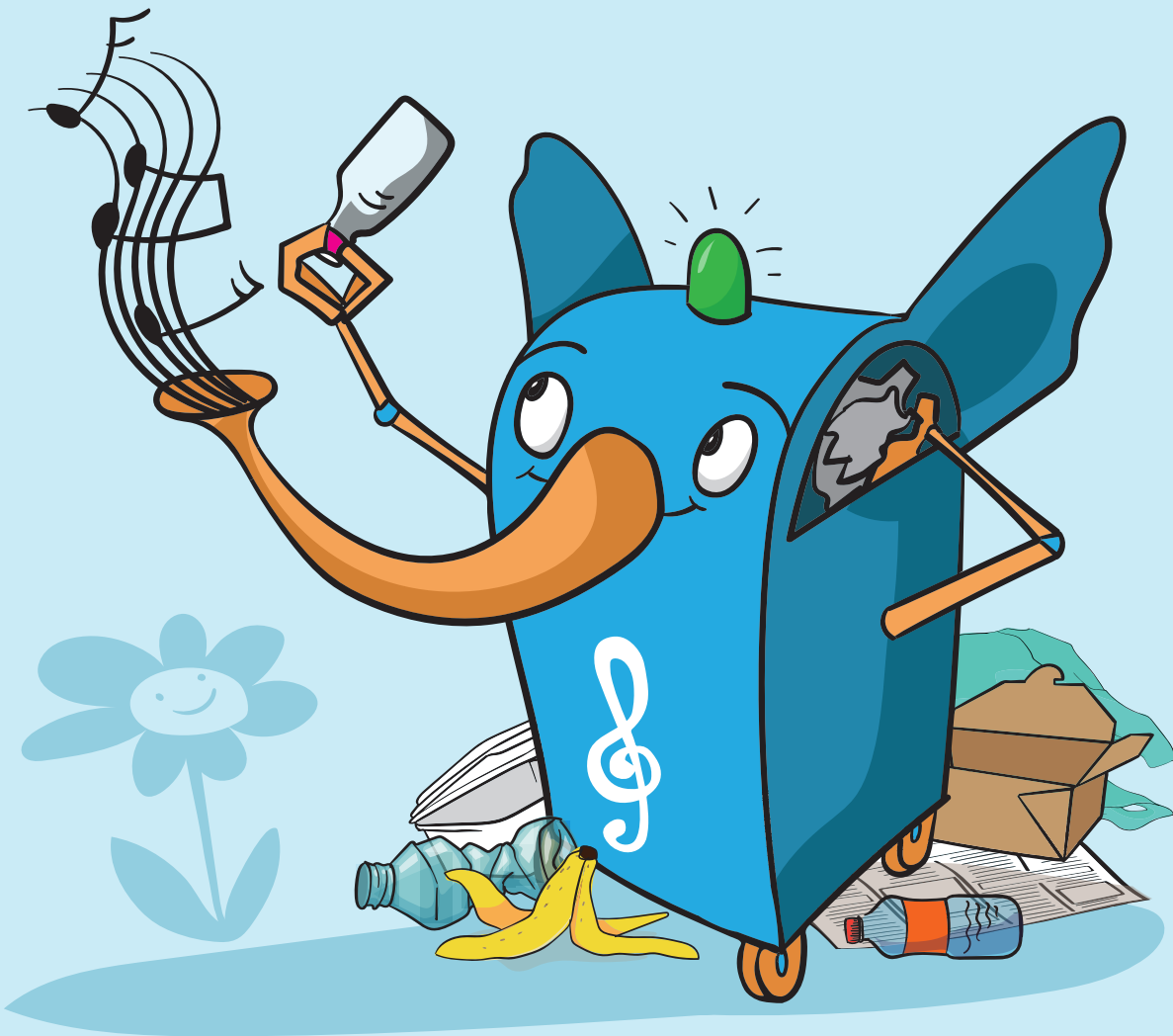
9. KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA

Millainen keksintö voisi auttaa maapalloa voimaan paremmin?

Toimikaa yhdessä maapallon ystävinä ja askarrelkaa keksintö, jonka avulla ihmiset ja maapallo voivat hyvin nyt ja tulevaisuudessa.

Miltä kuulostaisi esimerkiksi polkupyörään kiinnitettävä ilmaa puhdistava imuri? Entä robotti, joka kerää rannoilta roskia ja muuttaa ne jäätelöksi? Keksintö voi liittyä mihin tahansa kestäväen kehityksen osa-alueeseen tai tavoitteeseen. Voitte käyttää askarteluun kierrätysmateriaaleja tai piirtää/maalata sen paperille.

Käyttäkää rohkeasti mielikuvitusta!

TEHTÄVÄ 9

KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA

Rakentaa kestäväää infrastruktuuria sekä edistää kestäväää teollisuutta ja innovaatioita.

Ohjeet:

- Tehtävä voidaan tehdä joko koko ryhmän kanssa tai pienryhmissä.
- Sopikaa, miten tehtävä toteutetaan, ja varatkaa tarvittavat tarvikkeet. Tehtävän voi toteuttaa esimerkiksi askartelemalla, maalaamalla, piirtämällä tai jollain muulla luovalla tavalla.
- Lue lapsille tehtävän kuvaus ja näytä siihen liittyvä kuva.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla.
- Kannusta kaikkia ideoimaan ja osallistumaan keksinnön suunnitteluun ja toteutukseen. Keksintö voi liittyä mihin tahansa kestävään kehityksen tavoitteeseen/tavoitteisiin.

Pohdittavaa:

- Mitkä asiat saavat maapallon voimaan huonosti? Voitte pohtia aihetta luonnon, ihmisten ja/tai eläinten näkökulmasta.
- Millaisia ratkaisuja keksitte ongelmiin? Ideoikaa vapaasti ja antakaa mielikuvituksen lentää!
- Esimerkkejä ongelmista:
 - Ilmastonmuutos (esim. jäätiköt sulavat ja eläinten elintila vähenee, kuivuus vaikeuttaa ruoan viljelyä)
 - Kulkuneuvojen päästöt
 - Roskat meressä
 - Kaikki lapset eivät pääse kouluun ja opi lukemaan
 - Puhdasta vettä ei riitä kaikille

10. ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

SUPERSANKARIHAHMO

Hälytys! Supersankaria kaivataan! Hauskalan supermukavassa kaupungissa tapahtuu kummia: kaupungissa järjestetään suuret juhlat, mutta jostain syystä kaikkia ei ole kutsuttu. Tilanteen ratkaisuun tarvitaan supervoimia!

Keksi ikioma supersankari, joka auttaa hauskalalaisia ottamaan kaikki huomioon! Millainen supersankari puolustaa aina toisia epäreiluissa tilanteissa ja auttaa leikkimään reilusti kaikkien kanssa?

Piirrä kuva supersankaristasi ja keksi hänelle sopiva nimi. Voit kertoa myös muita tärkeitä tietoja hänestä.

Supersankarin nimi:

Ikä:

Piirrä supersankari. Miten hän pukeutuu?

Supervoima, eli erityinen supertaito:

Lempiruoka:

Päämaja, eli missä hän asuu ja valmistautuu tehtäviinsä?

TEHTÄVÄ 10

ERJARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

10 ERJARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi kyniä ja värikyniä.
- Keskustelkaa ensin supersankareista: mitä supersankarit yleensä tekevät, ja millaisia supervoimia heillä on?
- Pohtikaa, millaisia nimiä supersankareilla on. Ne voivat olla esimerkiksi tyyppiä:
eläin + mies/nainen (kuten Hämähäkkimies, Kissanainen)
tai super + nimi/eläin (kuten Superhessu, Supermarsu).
- Tärkeää on luoda ilmapiiri, jossa mielikuvituksen käyttöön rohkaistaan ja hulluttelukin sallitaan. Mitä hullumpi idea, sen paremmin se usein toimii. Monet suositut kirjat toimivat tästä hyvänä esimerkkinä!
- Keskustelkaa myös, mitä ikäviä asioita kaupungeissa voi tapahtua, ja mistä Hauskalan yhtäkkinen huono ilmapiiri voisi johtua. Supersankaritarinoissa ikävyyksiä aiheuttaa tietysti joku pahis.
- Jos teidän on mahdollista käyttää vaaterekvisiittaa, voitte harjoitella supersankarihahmon keksimistä ensin yhdessä. Pukekaa aikuinen supersankariksi: valitkaa hänelle äänestämällä kolmesta eri vaihtoehdosta asu, päähine ja jokin apuväline. Vaatteet, päähine ja apuväline voivat olla hassujakin: minkä niminen on supersankari, jolla on aamutakki päällään, sukkahousut päässään ja apuvälineenä supertutti?
- Kun supersankarinne ovat valmiit, jokainen voi kertoa omasta supersankaristaan. Niiden pohjalta voitte keskustella, miten kunkin supersankari auttaa tekemään kaupungista tasa-arvoisemman.
- Pohtikaa myös yhdessä, mitä voitte oppia supersankareiltanne. Mitä supervoimia voitte käyttää omassa arjessanne?

Tehtävän suunnittelija: Pia Krutsin

Vinkki:

Tehtävän voi yhdistää seuraavaan tehtävään "Ihan paras kaupunki" (Tavoite II: Kestävät kaupungit ja yhteisöt). Supersankarien asuinpaikka voi olla yhdessä keksimänne kaupunki!

11. KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT

IHAN PARAS KAUPUNKI

Tervetuloa Hauskalan kaupunkiin! Onko näin mukavaa ja iloista kaupunkia ennen nähtykään? Hauskala on paikka, jossa kaikkien on hyvä ja turvallista elää. Kun sinne saapuu, pää suorastaan pyörii ihastuksesta, sillä ympärillä näkyy ja kuuluu kaikenlaista kivaa!

Leikkikää yhdessä Hauskalan oma tervetuliaisruno! Mitä hassuja asioita runossa tapahtuu?

TERVETULOAA HAUSKALAAN!

Hauskala kutsuu,
kuuleeko kukaan?
Kutsupa kaikki
kaverit mukaan!

Kuulostellaan kädet vuorotellen
molempien korvien takana.
Tehdään kutsuvaa liikettä
molemmilla käsillä.

Hauskalan katoilla öisin voi hiipiä,
lennellä leikillään ilman siipiä.

Hiiviskellään.
Liihotellaan käsivarret siipinä.

Puista voi poimia muistoja taskuun,
ratsastaa villinä auringonlaskuun.

Kurkotellaan käsillä korkealle.
Laukataan omalla paikalla.

Ilosta ilmaankin siellä voi loikata,
kaikkia tuttuja tuplasti moikata.

Tehdään yksi iso loikka.
Vilkutetaan kavereille molemmilla käsillä.

Hauskala kutsuu,
kuuntele vaikka!
Hauskala on
ihana paras paikka!

Kuulostellaan kädet vuorotellen
molempien korvien takana.
Nostetaan käsivarret ylös ja
"tuuletetaan".

Pia Krutsin

TEHTÄVÄ 11

KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT

Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat.

Ohjeet:

- Suunnitelkaa yhdessä Hauskalan kaupungin kartta!
- Tarvitsette:
 - Suuren piirustuspaperin (esim. 2 kpl A3-paperia teipattuna yhteen)
 - Kyniä ja värikyniä

Vaihe 1:

Päätäkää ensin, millaisessa paikassa kaupunki sijaitsee: onko se vaikkapa pilvien päällä, saarella, keskellä metsää, vuoristossa, veden alla vai jopa kaukaisella planeetalla?

Muistakaa, että nyt saa käyttää mielikuvitusta! Ei siis kannata valita mitään todellista kaupunkia, tai jossain tarinassa jo olevaa kaupunkia, jotta kaikilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet keksiä ja osallistua.

Aikuinen piirtää kaupungin kartan ääriviivat isolle paperille. Sitten ideoikaa ja nimetkää yhdessä vastaukset seuraaviin kohtiin. Aikuinen piirtää ja kirjoittaa ne karttaan.

- Mikä on kaupungin kuuluisin rakennus?
- Millä ympäristöystävällisillä kulkuneuvoilla kaupungissa liikutaan?
- Mihin kaupungissa laitetaan roskat ja muut jätteet?
- Minkä niminen, tärkeä puisto kaupungissa on?
- Mikä on kaupungin kummallisimman paikka?
- Millainen on katu, jolla on turvallista kulkea? Minkä niminen tämä katu on?

Vaihe 2:

Jatkakaa kartan tekemistä niin, että jokainen saa keksiä kaupunkiin yhden paikan ja piirtää sen kartalle. Jos ryhmä on suuri, jokainen voi piirtää oman paikan ensin pienelle paperilapulle ja liimata sitten yhteiseen karttaan. Aikuinen kirjoittaa karttaan kuvatekstit, eli paikkojen nimet.

Vinkki:

Tehtävän voi yhdistää edeltävään tehtävään "Supersankarihahmo" (Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen). Yhdessä keksimänne kaupunki voi olla supersankarien asuinpaikka!

Tehtävän suunnittelija: Pia Krutsin

12. VASTUULLISTA KULUTTAMISTA

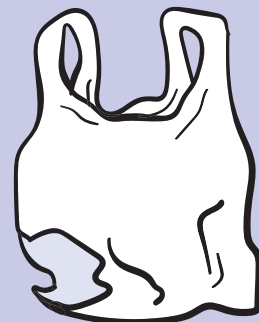
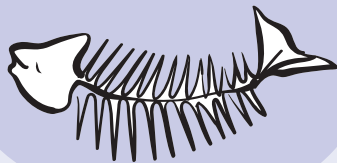
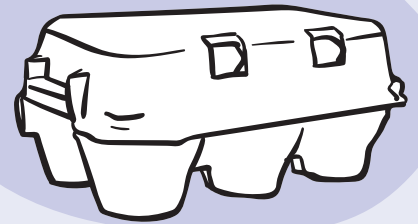
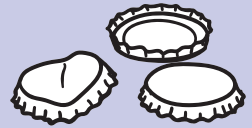
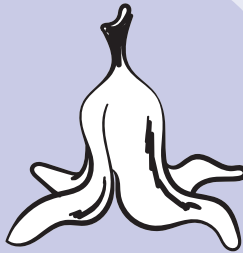
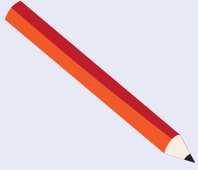
Opetellaan kierrättämään! Värityä lajiteltavat jätteet:

BIOJÄTE:

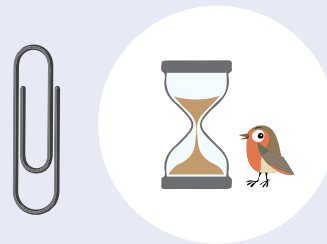
MUOVI:

KARTONKI:

METALLI:

TEHTÄVÄ 12

VASTUULLISTA KULUTTAMISTA

12 VASTUULLISTA
KULUTTAMISTA

Varmistaa kulutus- ja
tuotantotapojen kestävyys.

Ohjeet:

- Tarvitsette värikyniä (punainen, keltainen, sininen ja vihreä).
- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi ja ohjeista heitä värittämään jätteet ohjeiden mukaisesti.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla.

Pohdittavaa:

- Miksi kierrättäminen on tärkeää?
- Mitä kaikkea kotona tai esikoulussa/päiväkodissa kierrätetään?
- Mitä kaikkea voi ostaa käytettynä tai lainata?

Kierrätetyt jätteet saavat uuden elämän:

- Esimerkkejä:
 - **Biojätteestä** tehdään biokaasua (polttoaine, lämmitys) ja kompostia (puutarhanhoito, maatalous)
 - **Muovista** tehdään esim. ostoskasseja, tiskiharjoja, leluja ja rakennusmateriaaleja
 - **Kartongista** tehdään paperia ja uutta kartonkia (esim. vessapaperirullan hylsytyt)
 - **Metallista** tehdään uusia säilyketölkkejä ja koneiden osia (esim. autoihin, lentokoneisiin ja kodinkoneisiin)

13. ILMASTOTEKOJA

Maapallo on kaikkien ihmisten, eläinten ja kasvien yhteinen koti. Jos maapallo voi huonosti, se vaikuttaa meihin kaikkiin.

Ilmastonmuutos tarkoittaa sitä, että maapallon lämpötila nousee liian korkeaksi ja se aiheuttaa ongelmia ihmisille, eläimille ja luonnolle. Jäätiköt alkavat sulaa alueilla, joilla pingviinit ja jääkarhut asuvat. Sää muuttuu erilaiseksi; joillain alueilla myrskyt ja tulvat lisääntyvät ja toiset alueet kärsivät kuumuudesta ja kuivuudesta.

Ilmaston lämpenemiseen vaikuttaa esimerkiksi metsien kaataminen ja fossiilisten polttoaineiden käyttö. Näitä polttoaineita käytetään usein autoissa ja lentokoneissa, kodin lämmityksessä ja sähkön tuottamisessa.

Ilmastonmuutos on meidän kaikkien yhteinen ongelma ja meistä jokainen voi vaikuttaa sen hillitsemiseen. Kun käytämme vähemmän vettä ja sähköä, kierrätämme, vähennämme autoilua sekä ostimme vähemmän uusia tavaroita ja vaatteita, autamme maapalloa voimaan paremmin.

Millaisia ilmastotekoja voitte tehdä yhdessä ryhmänne kanssa?

Valitkaa jokin alla olevista teemoista tai keksikää oma teema ja sitoutukaa toimintaan yhdessä sovituksi ajaksi (esim. 2 viikkoa). Keksikää yhteinen ilahduttava palkinto haasteen lopuksi!

Esimerkkejä:

Kierrätyksen lisääminen

Jätteen määrän vähentäminen

Sähkön kulutuksen vähentäminen

Ruokahävikin vähentäminen

Veden kulutuksen vähentäminen

TEHTÄVÄ 13

ILMASTOTEKOJA

13 ILMASTOTEKOJA

Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

Johdanto:

- Tehtävän tavoitteena on oppia ymmärtämään ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia.
- Ilmastonmuutos saattaa tuntua vaikealta aiheelta lasten kanssa käsiteltäväksi, joten ohjaajan kannattaa tutustua aiheeseen etukäteen ja varautua kysymyksiin ja aiheen herättämiin tunteisiin.
- Aloita keskustelu perusteista:
 - **Sää** on se, millainen ilma on tänään tai huomenna – esimerkiksi, onko ulkona aurinkoista, sateista, tuulista tai kylmää.
 - **Ilmasto** tarkoittaa sitä, millainen sää yleensä on jossain paikassa pitkän ajan kuluessa (esim. Suomen ilmasto: talvella kylmää ja kesällä lämmintä). Ilmasto muuttuu hitaasti pitkän ajan kuluessa ja voi olla erilainen nyt kuin esimerkiksi isovanhempien aikaan.
 - **Ilmastonmuutos** tarkoittaa, että maapallon ilmasto lämpenee liian nopeasti, mikä voi aiheuttaa esimerkiksi jäätiköiden sulamista, merenpinnan nousua ja sään ääri-ilmiöitä.
- Ennen tehtävän tekemistä voitte katsoa lasten kanssa jonkin lyhyen videon aiheesta tai etsiä tietoa ilmastonmuutoksesta internetistä.

Ohjeet:

- Lue lapsille tehtävän kuvaus viereiseltä sivulta. Keskustelkaa, mitä ajatuksia tehtävä herättää.
- Pohtikaa, mihin kaikkeen ilmastonmuutos vaikuttaa ja miten voitte itse vaikuttaa sen hillitsemiseen.
- Valitkaa yhdessä tavoite viereisen sivun esimerkeistä tai keksikää oma. Sopikaa säännöistä ja haasteen kestosta yhdessä.
- Keksikää yhteinen ilahduttava ja motivoiva palkinto haasteen loppuksi!

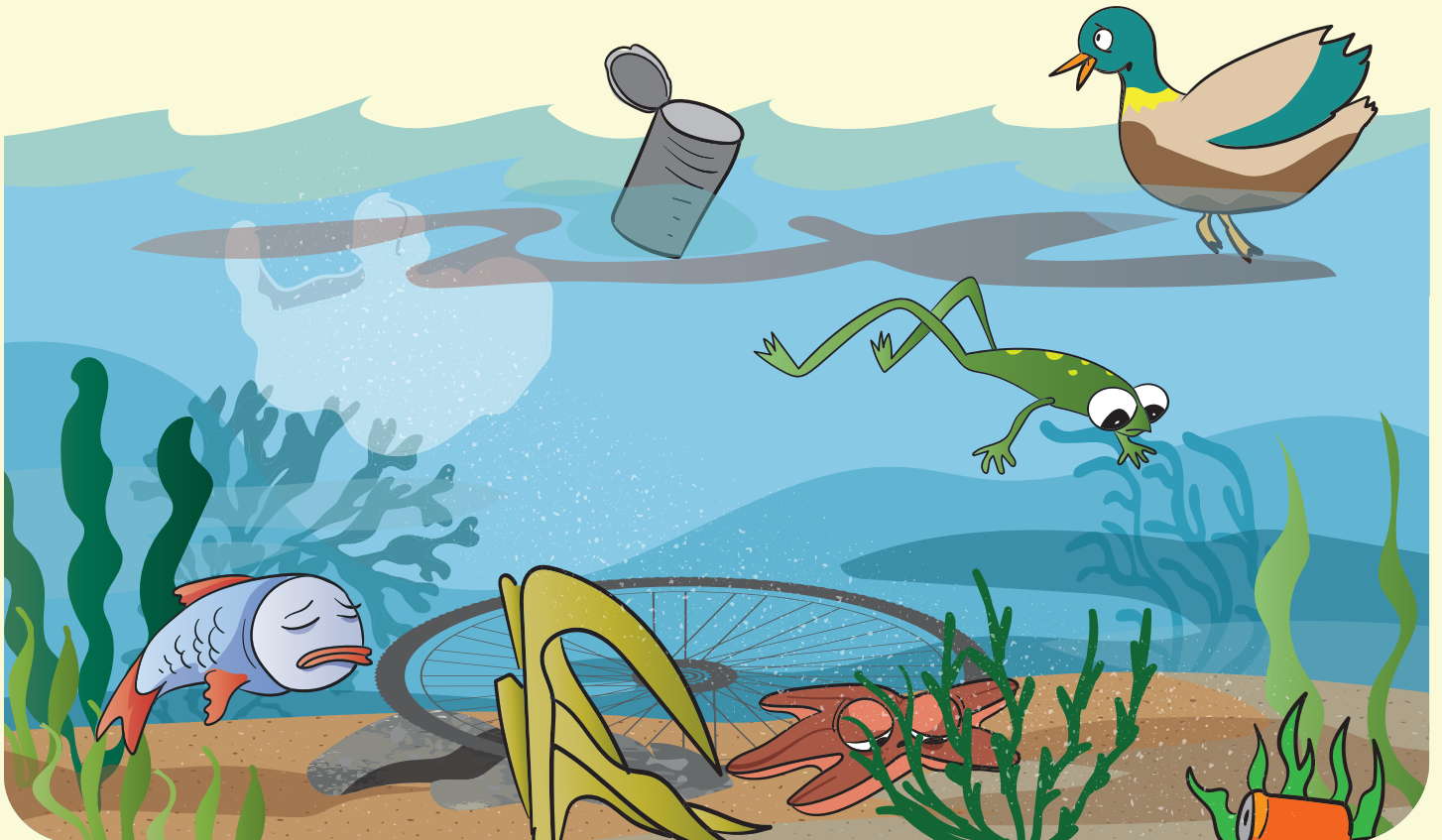
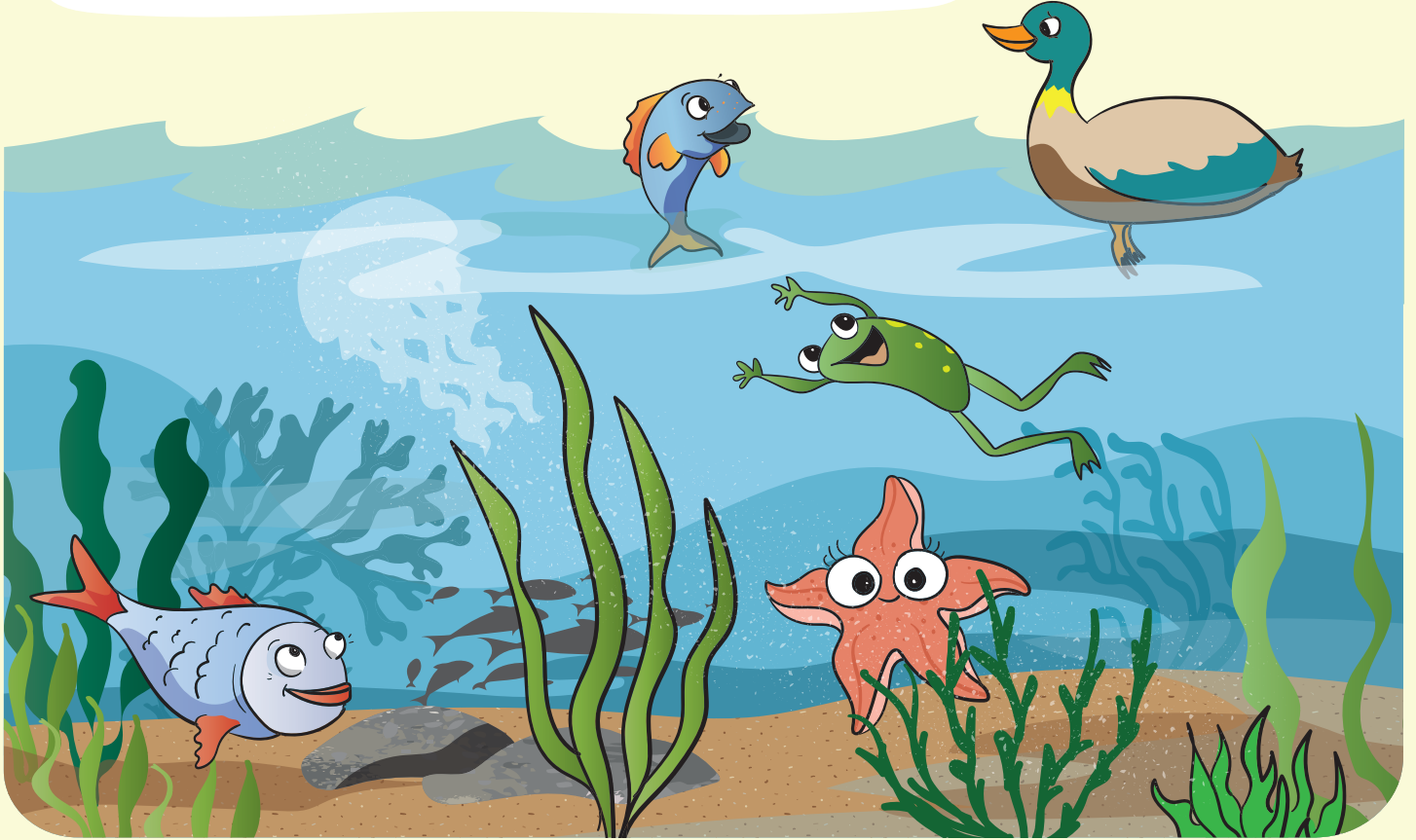
Muista:

- Lasten kanssa keskusteltaessa on tärkeää suhtautua tulevaan positiivisesti ja välttää uhkakuvien maalaamista.
- Kannusta tekoihin ja korosta yksilön vaikutusmahdollisuuksia. Pienetkin teot ovat merkityksellisiä!
- Ilmastonmuutoksen torjuminen on yhteinen asia, ja ilmastotoimet ovat osa meidän kaikkien tulevaisuutta.
- Voitte viestiä myös lasten vanhemmille aiheen käsittelystä päiväkodissa/esikoulussa, jotta pohdintoja voi jatkaa kotona.

14. VEDENALAINEN ELÄMÄ

Etsi kuvista 10 eroavaisuutta ja ympyröi kuva, jossa meri voi hyvin.

TEHTÄVÄ 14

VEDENALAINEN ELÄMÄ

14 VEDENALAINEN ELÄMÄ

Säilyttää meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistää niiden kestäväää käyttöä.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi kyniä.
- Ohjeista lapsia etsimään eroavaisuudet kuvista ohjeiden mukaisesti.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla.

Pohdittavaa:

- Miksi meriä on tärkeää suojella?
 - Merissä asuu paljon eläimiä, kuten kaloja, kilpikonnia ja rapuja, ja ne tarvitsevat puhtaan kodin voidakseen hyvin.
 - Merissä elävät kasvit tuottavat happea, jota me kaikki hengitämme.
- Mitä voit itse tehdä auttaaksesi merta ja sen asukkaita voimaan hyvin?
 - Esimerkkejä: älä roskaa, kerää roskia rannalta, anna meren eläinten ja kasvien elää rauhassa.
- Miksi muovijäte merissä on ongelma?
 - Muovin hajoaminen kestää hyvin pitkään (esim. muovipullo jopa 450 vuotta), ja muovijätteet voivat päätyä merten eläinten elimistöön.
 - Kalat, merikilpikonnat, linnut ja muut merten eläimet ovat vaarassa, koska ne voivat takertua muoviroskiin tai kalastusverkkoihin.

Vinkki:

Ennen tehtävän tekemistä voitte katsoa yhdessä internetistä lyhyitä videoita tai kuvia, jotka auttavat konkretisoimaan aihetta ja herättämään lasten kiinnostuksen.

15. MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ

TEHTÄVÄ 15

MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ

15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ

Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestäväää käyttöä; edistää metsien kestäväää käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Ohjeet:

- Tehtävään kuuluu kahdeksan korttia, joiden avulla tutustutaan Suomen luontoon ja eläimiin.
- Tehtävä sopii parhaiten metsäretkellä tehtäväksi, mutta sen voi toteuttaa myös muulla piha-alueella.
- "Pohdittavaa"-osiosta löydät keskustelunaiheita teemaan liittyen. Voitte pohtia niitä yhdessä lasten kanssa joko ennen retkelle lähtöä tai retken alussa.
- Voitte halutessanne kiinnittää luontokortit etukäteen esimerkiksi puihin ja kulkea rastilta toiselle tutustuen eri eläimiin ja kasveihin.
- Tehtävä on suunniteltu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, mutta luontokortteja voi halutessaan käyttää myös yksitellen tai pienemmissä erissä.

Pohdittavaa:

- Jokaisella lajilla on oma tehtävänsä luonnossa ja oma paikkansa luonnon kiertokulussa. Monet lajit tarvitsevat toisiaan selviytyäkseen.
- Kaikki lajit ovat arvokkaita ja tarpeellisia, vaikka jotkut saattavat vaikuttaa mitättömiltä tai näyttää epämiellyttäviltä.
- Ilmaston lämpeneminen vaikuttaa eläinten ja kasvien elinympäristöihin. Jotkut lajit sopeutuvat uusiin oloihin, mutta jotkut lajit voivat hävitä kokonaan (esim. jäätiköillä asuvat eläimet).

KÄSITTEITÄ:

Uhanalainen: laji, joka on vaarassa hävitä koko maapallolta (esim. tunturipöllö).

Rauhoitettu: laji, jota suojellaan pyydystämislä tai häiritsemislä, jotta se saa elää rauhassa (esim. sammakko).

Sukupuutto: koko maapallolta hävinnyt laji (esim. dinosaurukset).

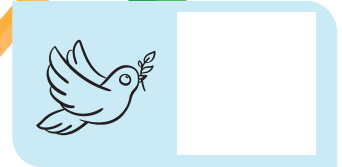
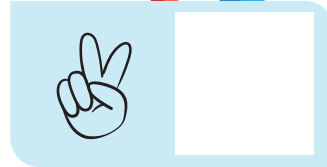
Pölytys: eri eläimet, kuten linnut, hyönteiset ja lepakot kuljettavat siitepölyä kukasta toiseen. Ilman pölytystä siemenkasveihin ei tule hedelmiä (esim. omena ja mustikka).

Luonnonsuojelu: toimintaa, jonka tavoitteena on säilyttää luonnon monimuotoisuus ja toimintakyky suojelemalla luontoa ihmisten aiheuttamilta ympäristöhaitoilta. Esimerkiksi rauhoittamisella on pystytty elvyttämään monia eläinlajeja, jotka ovat olleet vaarassa kuolla sukupuuttoon.

16. RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

Etsi, väritä ja laske erilaiset rauhan symbolit.

TEHTÄVÄ 16

RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla.

Ohjeet:

- Jaa jokaiselle lapselle oma tehtäväpaperi. Tarvitsette lisäksi värikyniä.
- Ohjeista lapsia värittämään ja laskemaan rauhan symbolit tehtäväpaperin ohjeiden mukaisesti.
- Tutustukaa eri rauhan symboleihin ja niiden merkityksiin.
- Keskustelkaa aiheesta "Pohdittavaa"-osion avulla tehtävän tekemisen yhteydessä.

Pohdittavaa:

- Millaisista asioista riitoja syntyy päiväkodissa/esikoulussa?
- Miten riitojen syntymistä voisi välttää?
- Mitä keinoja keksitte riitojen ratkaisemiseksi?
- Miettikää yhdessä, mitä tarkoittaa olla reilu tai epäreilu.

Rauhan symboleita:

- **Kyyhkynen:** Valkoinen kyyhkynen on toiminut rauhan symbolina jo yli 2000 vuotta. Kyyhkysiä käytettiin ennen viestinviejinä, koska ne olivat nopea keino kuljettaa tietoa pitkiä matkoja. Kyyhkynen kuvataan usein kantamassa suussaan oliivinokkaa, joka on toinen rauhan symboli.

- **Oliivinoksa:** Vihreä oliivinoksa on kyyhkynen tavoin yksi vanhimmista rauhan symboleista. Oliivipuut ovat todella vahvoja ja pitkäikäisiä (jopa satoja vuosia), kuten toivoisimme myös rauhan olevan. Oliivinoksan ojentamista toiselle on käytetty symbolisena eleenä osoittamaan halua rauhaan tai riidan lopettamiseen.

- **V-merkki:** V-merkki tehdään nostamalla kaksi sormea, etusormi ja keskisormi, pystyyn (kämmen ulospäin). V-merkkiä on käytetty rauhan symbolina 1960-luvulta lähtien, jolloin sodan vastustajat ottivat sen käyttöön. V-merkki voi tarkoittaa myös voittoa.

- **Rauhanmerkki:** Rauhanmerkki on ympyrä, jonka sisällä on kolme viivaa. Rauhanmerkkiä alettiin käyttää rauhan symbolina 1960-luvulla vastustamaan sotaa ja edistämään rauhaa ja rakkautta.

17. YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

Yhdessä voimme muuttaa maailmaa!

TEHTÄVÄ 17

YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

Tukea vahvemmin kestäväen kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta.

Ohjeet:

- Tämä tehtävä on tarkoitus tehdä viimeisenä.
- Tehtävän tekemiseen tarvitsette ison piirustuspaperin (esim. 2 kpl A3-papereita teipattuna yhteen), piirustuspaperia, värikyniä ja saksia sekä liimaa tai sinitarraa.
- **Vaihe 1:** Käykää yhdessä läpi kestäväen kehityksen tavoitteita ja tekemienne tehtäviä julisteen avulla. Käyttäkää keskustelun tukena "Pohdittavaa"-osiota.
- **Vaihe 2:** Seuraavaksi aikuinen piirtää maapallon isolle paperille. Jokainen lapsi piirtää omalle paperilleen kämmentensä ääri viivat ja leikkaa kuvan irti. Kämmenen kuva väritetään ja siihen kirjoitetaan oma nimi. Lopuksi kaikkien kuvat kiinnitetään opettajan piirtämän maapallon ympärille, jolloin kaikki "sitoutuvat" olemaan maapallon ystäviä.

Pohdittavaa:

- Mitä olette oppineet kestävästä kehityksestä? Kerratkaa yhdessä kaikki tavoitteet julisteen avulla.
- Millaisilla teoilla voimme auttaa maapalloa voimaan hyvin? Keksikää yhdessä esimerkkejä.
- Miksi yhteistyö on tärkeää kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi?
 - Kaikkia ihmisiä ympäri maapallon tarvitaan kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Pienetkin teot ovat merkityksellisiä!
 - Eri maiden välisten kumppanuuksien ja sopimusten avulla edistetään globaalia hyvinvointia ja kehitystä. Kehitysyhteistyöllä tuetaan maailman vähiten kehittyneitä maita.

Vinkki:

Jättäkää juliste seinälle muistuttamaan kestäväen kehityksen tärkeydestä!

Tehtävien ratkaisut:

Tehtävä 2:

2. EI NÄLKÄÄ

1. Yhdistä ruoka-aine ja alkuperä.

2. Mitä söit tänään aamupalaksi? Piirrä. Pohtikaa yhdessä, mistä syömänne ruoka tulee.

Tehtävä 5:

5. SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

Yhdistä harrastus ja oikea henkilö viivoilla.

Tehtävä 6:

6. PUHDAS VESI JA SANITAATIO

Auta suomalainen Lauri ja tansanielainen Subira labyrintin läpi ja selvitä, kuinka paljon vettä he käyttävät päivässä.

Tehtävä 12:

12. VASTUULLISTA KULUTTAMISTA

Opetellaan kiertämään! Väritä lajiteltavat jätteet:

BIOJÄTE: ● MUOVI: ● KARTONKI: ● METALLI: ●

Tehtävä 14:

14. VEDENALAINEN ELÄMÄ

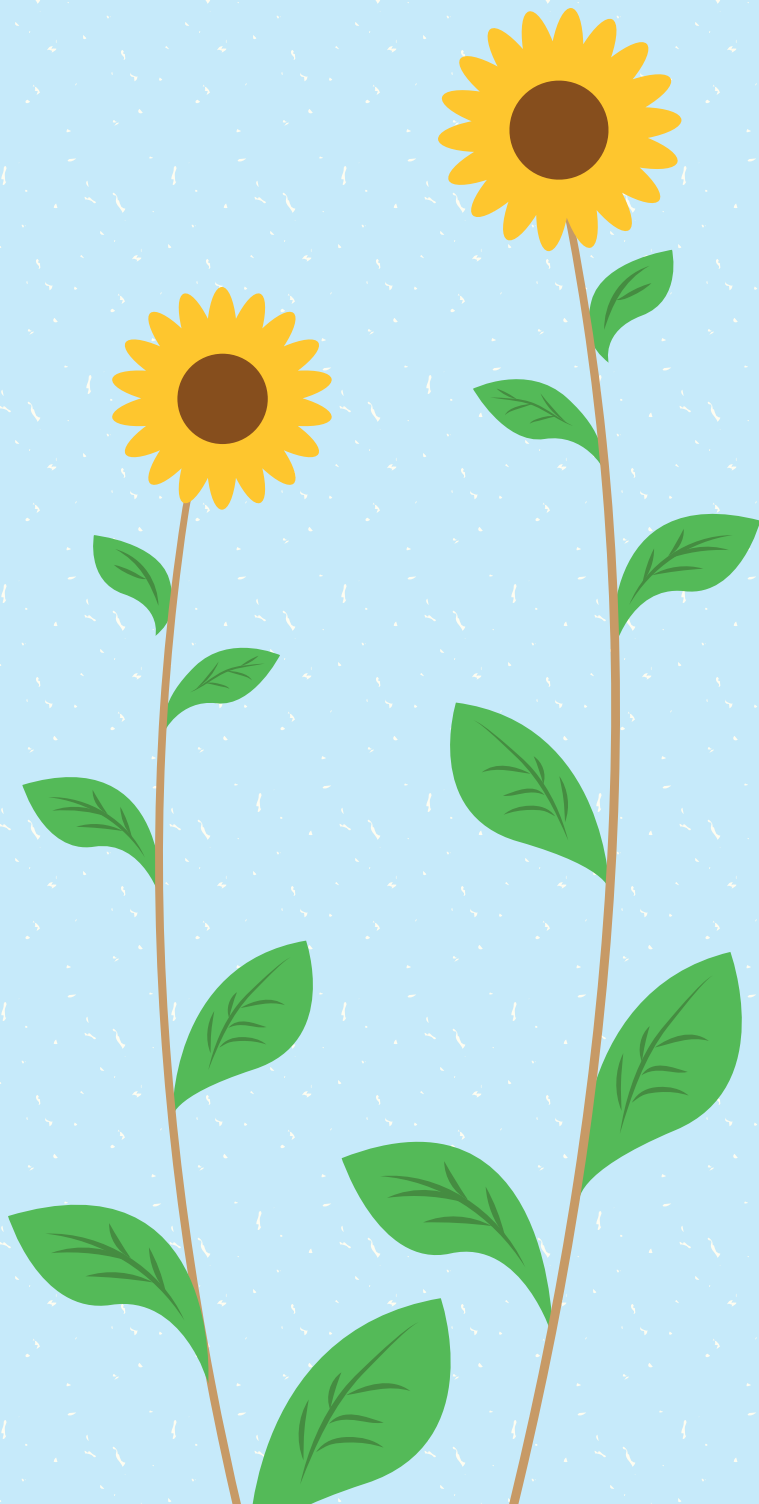
Etsi kuvista 10 eroavaisuutta ja ympyröi kuva, jossa meri voi hyvin.

Tehtävä 16:

16. RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

Etsi, väritä ja laske erilaiset rauhan symbolit.

4 3 3 5

Interpedia ry on voittoa tavoittelematon ja sitoutumaton, lapsen oikeuksia ja suojelua kansainvälisesti edistävä suomalainen asiantuntijajärjestö. Toimialoinamme ovat kehitysyhteistyö ja globaalikasvatus sekä kansainvälinen adoptio. Työtämme ohjaa YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Työskentelemme sen puolesta, että jokaiselle lapselle kuuluva oikeus hyvään ja turvattuun lapsuuteen toteutuisi mahdollisimman monen kohdalla.

Materiaalipaketti on tuotettu **Interpedian Kestävän kehityksen tiedot ja taidot päiväkodeissa ja esiopetuksessa** -globaalikasvatus-hankkeessa (2023–2024). Hanke on rahoitettu ulkoministeriön myöntämällä viestintä- ja globaalikasvatustuella. Hankkeen tavoitteena on kannustaa lapsia toimimaan kestävän kehityksen ja yhdenvertaisuuden edistäjinä sekä vahvistaa kasvatusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamista kestävän kehityksen teemoista.

Psst! Täältä löydät Interpedian globaalikasvatuksen materiaalipankin!

Tekijät: Maija Björk ja Jenni Ahde
Tehtävät 10 & 11: Pia Krutsin
Video: Maija Björk, Jenni Ahde ja Marja Utela
Kuvitus ja taitto: Terese Bast
Julkaisu vuosi 2024

Pieni teko kerrallaan,
voimme muuttaa maailmaa!

www.interpedia.fi
kummi@interpedia.fi